

UPPTÄCKER. Här där kyrkovaktmästaren Jens Norberg sitter är takhöjden under kyrkogolvet ändå förhållandevis hög.

EN ANNAN BOK. Den här gången var det inte bibel eller psalmbok som hamnade i centrum utan boken Råneå Socken 1654-1954.

SKELETTDELAR. Det här lårbenet har med all sannolikhet tillhört någon av präster som begravdes i Råneå kyrka under åren 1670-1766.

HAR LÅST PÅ. Under saneringen av Råneå kyrkas kryppgrund hittades bland annat en del bendelar och det fick den tillförordnade

kyrkoherden Lena Malm att fördjupa sig i församlingens historia.

Foto: Joakim Nordlund

UPPSAMLINGSPLATS. De bendelar som hittades under saneringsarbetet har nu återplacerats här under kyrkans kor.

INDIANA JONES? Lena Malm själv har varit nere i kryppgrunden och kollat. "Det var intressant men bitvis väldigt trångt. Där det är gott om utrymme kan man krypa på alla fyra men på många platser måste man åla sig fram, säger hon.

De hittade prästernas skelett – av en slump

RÅNEÅ

Det som började som en sanering i Råneå kyrkans kryppgrund slutade som en spännande resa genom historien. Lena Malm är kanske prästerskapets Indiana Jones för hon begav sig själv ned i den trånga kryppgrunden.

Att man blir rörd till tårar i en kyrka är kanske inte så ovanligt. Men då handlar det om dop, begravning eller bröllop. I Råneå kyrka har det snörlvats av helt andra anledningar – men nu räknar man med att det problemet ska vara borta. Under våren har Råneå församling gjort en kraftansträngning för att

förbättra inomhusmiljön i kyrkan eftersom några har reagerat på luften inne i kyrkan. Den fjärrvärme som installerades 2007 har förmodligen påverkat miljön i kryppgrunden och när man gick ned och kontrollerade kryppgrunden under kyrkogolvet fann man en hel del sågspån och

bräddbitar som lämnats kvar där.

Församlingen valde att anlita en firma som precis har avslutat saneringsarbetet.

Under saneringen gjordes också andra fynd.

– Det var en hel del bendelar som byggarbetarna stötte på. Ena dagen kunde det vara ett käkben och nästa ett lårben, berättar Jens Norberg som arbetar som kyrkovaktmästare.

Människor hade med andra ord begravits där under och det fick den tillförordnade kyrkoherden Lena Malm att dyka ned lite djupare i historien.

Inne på pastorsexpeditionen fann hon boken Råneå Socken 1654-1954 som gavs ut vid försam-

KYRKOHERDEN

Namn: Lena Malm.
Yrke: Präst i Råneå församling och tillförordnad kyrkoherde.
Ålder: 42.
Bor: Gunnarsbyn.
Familj: Maken Mogens Amstrup-Jacobsen och barnen Jacob och Signe.

lingens 300-årsjubileum. Hon började läsa den och hittade levnadsberättelser om de kyrkoherdar, komministrar och klockare som verkade i socknen.

– Under de första hundra åren av församlingens historia begravdes några av församlingens präster under korgolvet, berättar hon och

namnger bland annat Johan Hapstadius (1604-1670).

Det tog inte lång stund innan Lena Malm själv var nere i kryppgrunden och kollade.

– Det var intressant men bitvis väldigt trångt. Där det är gott om utrymme kan man krypa på alla fyra men på många platser måste man åla sig fram, säger hon.

Bor det en äventyrare i dig?
– Nä, men jag är nyfiken. Jag är nog mer nyfiken än jag är en äventyrare. Sedan var det ju ett viktigt jobb som saneringsfirman utförde och som kostade församlingen en hel del pengar, därför ville jag också få en uppfattning om hur det blev utfört så jag kan berätta till människor när de undrar.
Nu har hon skrivit en artikel om

det i Råneå församlingsblad och där berättar hon bland annat att det en gång i tiden var relativt vanligt att begrava kyrkans trojännare inne i kyrkan – eller i nära anslutning till den.
– Och så sent som 1931 begravdes ärkebiskop Nathan Söderblom inne i Uppsala domkyrka och jag tror också att hans hustru begravdes bredvid honom, säger hon.

I dag är allt material som dragit till sig fukt borttaget och en fuktspärr bestående av åldersbeständig plast har sedan lagts ut som ett täcke över jordlagret som ligger under kyrkogolvet.
– Nu hoppas och tror vi

att miljön i kyrkan är förbättrad och välkomnar alla som vill komma till våra gudstjänster och konserter, säger hon.

Det som började som började som en sanering ledde i slutändan också till att du gjorde en spännande resa i historien?
– Ja, verkligen. Att känna sin egen och sin församlings historia gör att man får perspektiv på sig själv som människa när man ser hur tiderna har förändrats. Det är ju in-

teressant. I dag är vi kyrka på ett annat sätt än vi var på 1600-talet när gamla St Pers kapell byggdes eller på 1800-talet när den nuvarande kyrkan byggdes. Och skelettdelarna av dina gamla kollegor?
– Vi har varit nere och placerat tillbaka allt under koret och platsen har markerats med ett litet kors för att tydliggöra att det också är gravplats under kyrkan.
Kommer du att bli den som fortsätter att skriva Råneå församlings historia?
– Näe. Det har visserligen varit intressant men jag är bara tillförordnad kyrkoherde så jag känner inte att jag har det på mina axlar.

ALLT DU VILL VETA OM RÅNEÅ KYRKA

St Pers kapell
Råneås första kyrka. Togs i bruk 1646 och stod på samma plats som nuvarande kyrkan. Att det fick namnet St Pers kapell beror på att de nycklar som aposteln Petrus förknippas med också går igen i Luleås stadsvapen.

Råneå kyrka
1854 flyttades St Pers kapell långt bort på "kyrkbacken". På så vis kunde det nyttjas under de tre år som det tog att bygga nuvarande kyrka (som invigdes 1857). Grav-sättning av kyrkoherdar i kyrkan

ALLT DU VILL VETA OM RÅNEÅ KYRKA

I boken Råneå Socken 1654-1954 kan man se att några av prästerna begravdes under själva kyrkan. Detta skedde under perioden 1670-1766.
Boken Råneå Socken 1654-1954

Skrevs av bland andra prästen Engebert Byström (som var kyrkoherde i Råneå 1929-1961). Där beskrivs den kyrkliga verksamheten i socknen under de första 300 åren.

Källa: Råneå Församlingsblad/ Råneå Socken 1654-1954